

Załącznik do uchwały nr 107/5005/26
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 19 maja 2026 r.

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

**RAPORT O STANIE REALIZACJI USTALEŃ STRATEGII
ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
DO 2030 ROKU - STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+**

**Monitoring zmian stanu rozwoju województwa
za rok 2024**

(Raport wskaźnikowy)

Opracowanie zostało wykonane
w Kujawsko-Pomorskim Biurze Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

w Oddziale w Bydgoszczy (całość za wyjątkiem Części 2)

i w Oddziale w Toruniu (Część 2)

Bydgoszcz 2026

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp.....	3
Część 1 Informacja o osiągniętych wartościach i tendencjach zmian w zakresie wskaźników wskazanych w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+	4
Część 2 Informacja o skutkach realizacji postanowień Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ w zakresie oddziaływania na środowisko.....	28

Wstęp

Niniejszy raport jest piątym z kolei dokumentem składającym się na system monitorowania stanu realizacji ustaleń *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, obejmującym cztery lata realizacji ustaleń *Strategii*. Raporty te sporządzane są na podstawie *Planu realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ (Plan realizacji)*, przyjętego Uchwałą nr 42/1763/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2021 r., zaktualizowanego Uchwałą nr 18/945/24 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 września 2024 r. oraz Uchwałą nr 100/4654/26 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 2026 r. Stanowią one pierwszy poziom monitorowania ustaleń *Strategii rozwoju województwa* – monitorowanie w zakresie wskaźników sytuacji społeczno-gospodarczej województwa. *Plan realizacji* określa dokładny zakres merytoryczny (określony w §46) i czasowy (§47 i §48) sporządzania corocznych raportów wskaźnikowych.

Sporządzony w 2022 r. pierwszy *Raport wskaźnikowy* (tzw. „zerowy”) prezentował wartości wskaźników za rok bezpośrednio poprzedzający realizację ustaleń *Strategii rozwoju województwa* - rok 2020, czyli w momencie przyjęcia *Strategii*, a tym samym określał stan „wyjściowy”, przed rozpoczęciem realizacji jej ustaleń (stąd nazwa raportu – „zerowy”). Kolejne raporty, zgodnie z zapisami *Planu realizacji*, poza przedstawieniem danych za dany rok monitorowania, zawierać mają również ocenę stopnia realizacji ustaleń *Strategii* na podstawie odnotowanych w kolejnych latach zmian w wartościach monitorowanych wskaźników (§46). W związku z tym w raporcie zamieszczono ocenę zmian sytuacji w województwie w formie komentarza do tabeli zawierającej wartości wskaźników monitorujących *Strategię*.

Część pierwsza raportu zawiera informację o wartościach wskaźników wskazanych w *Strategii* w rozdziale *System monitorowania realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* w tabeli „Lista markerów rozwojowych oraz wskaźników tła, wraz z określeniem wartości lub tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji *Strategii*” wraz z komentarzem.

Część druga raportu zawiera informację o skutkach realizacji postanowień *Strategii* w zakresie oddziaływania na środowisko – w zakresie wskaźników określonych w *Podsumowaniu do Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, wynikającym z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zgodnie z §46 pkt 2 *Planu realizacji*.

Część 1 Informacja o osiągniętych wartościach i tendencjach zmian w zakresie wskaźników wskazanych w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Tab. 1 Lista markerów rozwojowych oraz wskaźników tła, wraz z określeniem wartości lub tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji „Strategii Przyspieszenia 2030+” (wskaźniki będące markerami rozwojowymi wyróżniono kolorem szarym).

Wyjaśnienia dla kolumny „Rodzaj wskaźnika”: M – wskaźnik, na którego realizację Samorząd Województwa ma bezpośredni wpływ; P – wskaźniki dotyczące zagadnień, na które Samorząd Województwa może w istotny sposób wpływać np. poprzez działania adresowane do samorządów lokalnych; T – wskaźnik „tła”, na którego realizację Samorząd Województwa nie ma wpływu lub wpływ ten jest nieznaczny, pokazujący stan ważnej dla rozwoju województwa dziedziny – osiągnięcie podanej wartości w danym okresie wskazuje, że dana dziedzina rozwija się w tempie sprzyjającym osiągnięciu celów rozwojowych województwa

Zwraca się uwagę, że w poniższej tabeli wartości wskaźników podane w kolumnie *Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian* mogą różnić się od wartości przedstawianych w kolumnach dla poszczególnych lat. Dotyczy to wartości niektórych wskaźników dla lat 2018 i 2019, pochodzących z BDL GUS. Wynika to z faktu, że wartości znajdujące się w kolumnie *Wartość bazowa (...)* pochodzą bezpośrednio z dokumentu źródłowego *Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, natomiast wartości dla poszczególnych lat są uzupełniane i korygowane w kolejnych raportach według najbardziej aktualnego stanu dostępnego na dzień sporządzania dokumentu. Stąd wynikają pewne różnice w wartościach wskaźników znajdujących się w tabeli, które związane są z aktualizacją danych za wcześniejsze lata przez GUS.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
1	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	GUS BDL	Rok 2018 – 79% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 85% Od roku 2026 – co najmniej 90%	P	79%	82%	78%	82%	86%	89%	90%
2	Stosunek wyniku egzaminu ósmoklasisty z matematyki do średniej wartości krajowej	CKE, OKE w Gdańsku	Rok 2019 – 91% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 100% Od roku 2026 – co najmniej 103%	P	-	91%	93%	91%	93%	92%	88%

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
3	Stosunek wyniku egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego do średniej wartości krajowej	CKE, OKE w Gdańsku	Rok 2019 – 93% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 100% Od roku 2026 – co najmniej 103%	P	-	93%	93%	94%	94%	94%	91%
4	Stosunek wyniku egzaminu maturalnego z matematyki do średniej wartości krajowej	CKE, OKE w Gdańsku	Rok 2019 – 98% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 100% Od roku 2026 – co najmniej 103%	P	-	98%	96%	95%	95%	100% - formuła 2015 97% - formuła 2023 ¹	97%
5	Stosunek wyniku egzaminu maturalnego z języka angielskiego do średniej wartości krajowej	CKE, OKE w Gdańsku	Rok 2019 – 97% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 100% Od roku 2026 – co najmniej 103%	P	-	97%	97%	96%	97%	99% - formuła 2015 99% - formuła 2023 ¹	99%
6	Stosunek liczby podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 83,2% Rok 2019 – 83,1% Tendencja wzrostowa	T	83,2%	83,1%	84,4%	83,9%	83,3%	82,4%	82,1%

¹ W związku z reformą systemu oświaty z 2017 r. w 2023 r. egzamin maturalny przeprowadzony był w dwóch formułach tj. w Formule 2023 (dla absolwentów 4-letniego liceum ogólnokształcącego z 2023 r.) oraz w Formule 2015 (dla absolwentów 4-letniego technikum, szkoły artystycznej oraz branżowej szkoły II stopnia z 2023 r.)

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
7	Udział osób pracujących w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym ²	GUS BDL, Publikacje GUS: <i>Rocznik Statystyczny Województw</i>	Rok 2018 – 59% Tendencja wzrostowa	T	59%	60%	62%	59%	65%	65%	65%
8	Stosunek stopy bezrobocia wg BAEL w województwie do średniej wartości krajowej dla ludności w wieku 15-89 lat ³	GUS BDL	Utrzymywanie wskaźnika na poziomie nie wyższym niż 125% wartości krajowej	T	110%	118% ⁴	97% ⁴	132% ⁴	135% ⁴	136%	141%
9	Stopa bezrobocia rejestrowanego	GUS BDL	Rok 2018 – 8,8% (152% wartości krajowej) Rok 2019 – 7,8% (150% wartości krajowej) Tendencja spadkowa	T	8,8% (152%)	7,9% (152%)	9,0% (143%)	8,1% (140%)	7,3% (140%)	7,1% (139%)	7,3% (143%)
10	Udział liczby zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn w wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 6,67% Rok 2019 – 6,59% Tendencja spadkowa	P	6,67%	6,59%	6,31%	6,12%	6,18%	6,18%	6,37%
11	Udział liczby zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 8,15% Rok 2019 – 8,05% Tendencja spadkowa	P	8,15%	8,05%	7,64%	7,59%	7,62%	7,54%	7,67%

² Ze względu na brak ciągłości publikacji danych dotyczących liczby pracujących w BDL GUS, dane dla tego wskaźnika skorygowano zgodnie z danymi dotyczącymi liczby osób pracujących publikowanymi przez GUS w Rocznikach Statystycznych Województw z lat 2019-2024.

³ Wskaźnik wskazany do monitorowania w *Strategii rozwoju województwa „Stosunek stopy bezrobocia wg BAEL w województwie do średniej wartości krajowej dla ludności w wieku 15 lat i więcej”* był publikowany przez GUS do 2020 r. Zastąpiono go powyższym wskaźnikiem dotyczącym stopy bezrobocia dla ludności w wieku 15-89 lat.

⁴ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 03.10.2024 r.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
12	Udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	GUS BDL	Rok 2018 – 2,5% Tendencja spadkowa	T	2,5%	2,1%	2,7%	2,7%	2,0%	1,9%	1,9%
13	Udział bezrobotnych zarejestrowanych kobiet pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym	GUS BDL	Rok 2018 – 3,7% Tendencja spadkowa	T	3,7%	3,1%	3,8%	3,7%	2,8%	2,6%	2,6%
14	Stosunek liczby kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na 10 tys. mieszkańców do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 175% Tendencja spadkowa	T	175%	174%	173%	171%	170%	171%	176%
15	Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	GUS BDL	Rok 2018 – 7,2% Tendencja spadkowa	T	7,2%	6,6%	6,0%	5,6%	5,2%	4,9%	4,6%
16	Odsetek dzieci w wieku 0-3 lata objętych różnymi formami opieki instytucjonalnej	GUS BDL	Rok 2018 – 10,9% Tendencja wzrostowa	T	10,9%	13,0%	15,3%	18,2%	21,8%	24,5%	28,3%

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
17	Stosunek liczby miejsc w żłobkach, oddziałach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 do średniej wartości krajowej ⁵	GUS BDL	Rok 2018 – 80% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 85% Od roku 2026 – co najmniej 90%	P	80%	83%	88%	92%	-	-	-
17	Stosunek liczby miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 do średniej wartości krajowej	GUS BDL		P	-	-	-	-	97%	100%	100%
18	Stosunek wielkości frekwencji w wyborach samorządowych do średniej wartości krajowej ⁶	Państwowa Komisja Wyborcza	Rok 2018 – 94,7% Tendencja wzrostowa	T	94,7%	-	-	-	-	-	96,9%
19	Udział w sumie krajowej łącznej liczby punktów zdobytych we wszystkich dyscyplinach sportowych przez kluby sportowe z województwa kujawsko-pomorskiego (w kategoriach:	Instytut Sportu Młodzieżowego w Warszawie; opracowanie <i>System Sportu Młodzieżowego</i>	Rok 2019 – 6,7% Tendencja wzrostowa	T	-	6,7%	7,1%	6,7%	6,6%	6,5%	6,6%

⁵ Wskaźnik wskazany do monitorowania dotyczący liczby miejsc w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 do 2021 r. obejmował miejsca w żłobkach, oddziałach i klubach dziecięcych, natomiast od 2022 r. sporządzany jest przez GUS na podstawie Rejestru Żłobków, który nie zawiera kategorii „oddziały żłobkowe”. W związku z tym wskaźnik zastąpiono wskaźnikiem znajdującym się w wierszu poniżej.

⁶ Podstawą wycenienia wskaźnika jest końcowa frekwencja wyborcza w II turze wyborów samorządowych na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
	młodzieżowcy, juniorzy, juniorzy młodsi, młodzicy)										
20	Stosunek liczby studentów na 10 tys. mieszkańców do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 85,1% Tendencja wzrostowa	T	85,1%	83,3%	83,7%	83,6%	86,3%	85,6%	83,9%
21	Odsetek studentów na kierunkach technicznych i przyrodniczych ⁷	GUS BDL	Rok 2018 – 16% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 20% Od roku 2028 – co najmniej 25%	T	19%	17%	16%	16%	15%	14%	14%
22	Odsetek absolwentów kierunków inżynieryjno-technicznych w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych ⁸	GUS BDL	Rok 2018 – 4,6% Tendencja wzrostowa	T	4,6%	4,4%	4,6%	3,8%	4,6%	4,2%	3,7%
23	Udział nakładów wewnętrznych na działalność badawczo-rozwojową w wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 2,36% Tendencja wzrostowa	T	2,36%	2,38%	2,76%	3,08%	2,72%	2,31%	2,26%
24	Stosunek udziału osób pracujących w B+R w pracujących ogółem do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 65% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 70% Od roku 2028 – co najmniej 75%	T	63%	66% ⁹	64% ⁹	101% ⁹	96% ⁹	98%	79%

⁷ GUS BDL – odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców).

⁸ GUS BDL – Studenci i absolwenci wg form własności uczelni, form studiów, płci, oraz podgrup kierunków studiów klasyfikacji ISCED-F 2013.

⁹ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 23.12.2024 r.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
25	Stosunek udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 96% Tendencja wzrostowa Od roku 2024 – co najmniej 100%	T	96%	70%	83%	76%	93%	b.d. ¹⁰	93%
26	Udział nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w nakładach krajowych	GUS BDL	Rok 2018 – 2,4% Odwrócenie tendencji spadkowej	T	2,4%	2,1%	3,1%	2,9%	2,2%	b.d. ¹⁰	2,2%
27	Stosunek wielkości kapitału zagranicznego na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym do średniej wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 28,6% Tendencja wzrostowa	T	28,6%	27,3%	27,1%	27,2%	28,8%	26,2%	24,8%
28	Dynamika zmiany liczby ludności w stosunku do roku poprzedniego	GUS BDL	Rok 2018 – 99,75% w stosunku do roku 2017 Spowolnienie spadku	T	99,75%	99,74%	98,03%	99,32%	99,46%	99,46%	99,42%
29	Stosunek osób w wieku 20-40 lat wymeldowujących się z terenu województwa do osób meldujących się na terenie województwa	GUS BDL	Rok 2018 – 181% Tendencja spadkowa Od roku 2024 – poniżej 150% Od roku 2028 – poniżej 125%	T	181%	183%	186%	179%	172%	183%	168%

¹⁰ GUS zmienił częstotliwość badań innowacyjności na dwuletnią, a co za tym idzie publikowane będą tylko dane za lata parzyste.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
30	Liczba gmin wiejskich i miejsko-wiejskich (na 127 gmin), w których w co najmniej 2 miejscowościach prowadzone są regularne ¹¹ zajęcia z zakresu aktywizacji i włączenia społecznego seniorów, lub w których zajęcia prowadzone są w 1 miejscowości z zapewnieniem dowozu z co najmniej 1 innej miejscowości z terenu danej gminy	Analiza własna ¹²	Rok 2016 – około 20 gmin ¹³ Tendencja wzrostowa Od roku 2022 – co najmniej 50 Od roku 2026 – co najmniej 80	P	-	-	-	-	63	-	58¹⁴
31	Liczba gmin wiejskich i miejsko-wiejskich (na 127 gmin), w których istnieje możliwość zapewnienia instytucjonalnej opieki	Analiza własna ¹⁵	Wymagane badanie stanu początkowego Tendencja wzrostowa Od roku 2022 – roczny przyrost o co najmniej 2 gminy	P	-	-	-	-	61	-	52¹⁴

¹¹ Co najmniej raz na dwa tygodnie.

¹² Ze względu na złożony charakter badania analiza wykonywana raz na dwa lata, począwszy od roku 2022.

¹³ Informacja pochodzi z opracowania własnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Ocena stanu przygotowania infrastruktury społecznej województwa kujawsko-pomorskiego dla potrzeb wszystkich pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych do osób starszych”.

¹⁴ Informacje pozyskano ze 126 gmin

¹⁵ Ze względu na złożony charakter badania analiza wykonywana raz na dwa lata, począwszy od roku 2022.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
	dziennej dla co najmniej 15 seniorów										
32	Liczba Seniorów objętych programem teleopieki domowej (bransoletki życia)	UM WKP	Rok 2018 – 55 Rok 2019 – 210 Tendencja wzrostowa	M	55	210	179	2 089	3 016	3 207	1 760
33	Stosunek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej wg PKD 2007 w województwie kujawsko-pomorskim do średniej krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 86% Tendencja wzrostowa Od roku 2027 – nie niższy niż 90%	T	86%	87%	88%	89%	89%	89%	90%
34	Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe [%]	GUS STRATEG/GUS BDL	Rok 2018 – 12,8% Tendencja wzrostowa	T	12,8%	16,0%	18,0%	16,9%	14,5%	15,6%	15,5%
35	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu [%] ¹⁶	GUS STRATEG	Rok 2017 – 74,3% Tendencja wzrostowa W roku 2025 – nie mniej niż 85%	T	-	-	-	-	-	-	-

¹⁶ Wskaźnik wskazany do monitorowania w *Strategii rozwoju województwa „Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu [%]”* był publikowany przez GUS do 2017 r. Zastąpiono go wskaźnikiem dotyczącym gospodarstw domowych wyposażonych w urządzenie z dostępem do Internetu (nazwa alternatywna wskaźnika w GUS STRATEG to „Odsetek gospodarstw domowych z dostępem do Internetu [%]”)

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
35	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w urządzenie z dostępem do Internetu [%]	GUS BDL/ GUS STRATEG	Tendencja wzrostowa	T	77,9%	83,9%	85,0%	87,5%	89,8%	86,4%	91,8%
36	Liczba miast powiatowych niespełniających warunku dostępności do Bydgoszczy i/lub Torunia za pomocą transportu publicznego w ciągu 60 minut ¹⁷	Analiza własna	Rok 2020 – 4 (Brodnica, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Radziejów) Tendencja spadkowa W roku 2025 – nie więcej niż 3	T	-	-	4	11 ¹⁸	9 ¹⁹	11 ²⁰	11²¹
37	Liczba miejscowości będących siedzibą gminy, niespełniających warunku dostępności do Bydgoszczy i/lub Torunia za pomocą transportu publicznego w ciągu 90 minut ²²	Analiza własna ²³	Rok 2018 – 74 miejscowości Tendencja spadkowa	T	74	-	-	73	73	71	71

¹⁷ W dniu roboczym w ciągu doby warunek musi być spełniony przez co najmniej 2 połączenia, przy czym co najmniej 1 umożliwia dojazd przed godziną 8.00.

¹⁸ Są to miasta: Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Lipno, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Żnin.

¹⁹ Są to miasta: Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Żnin.

²⁰ Są to miasta: Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Lipno, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Żnin.

²¹ Są to miasta: Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Lipno, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Żnin.

²² W dniu roboczym w ciągu doby warunek musi być spełniony przez co najmniej 2 połączenia, przy czym co najmniej 1 umożliwia dojazd przed godziną 8.00.

²³ Analiza wykonywana corocznie, począwszy od roku 2021.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
38	Odsetek długości dróg wojewódzkich zaliczonych do kategorii dróg kluczowych dla funkcjonowania województwa znajdujących się w stanie dobrym (A) lub zadowalającym (B)	Analiza własna ²⁴	Rok 2018 – 44% Tendencja wzrostowa Od roku 2025 – co najmniej 55% w stanie A i B, w tym co najmniej 30% w stanie A Od roku 2028 – co najmniej 60% w stanie A i B, w tym co najmniej 35% w stanie A	M	44%	-	42%	47%	-	49%	b.d. ²⁵
39	Udział towarowej produkcji rolniczej w sumie krajowej (w cenach stałych roku poprzedniego)	GUS BDL	Rok 2018 – 7,7% Utrzymanie wskaźnika na poziomie nie niższym, niż w roku bazowym	T	7,7%	7,2%	7,4%	7,2%	7,7%	8,4%	8,0%
40	Dynamika globalnej produkcji rolniczej ²⁶	GUS BDL	Okres 2016-2018 – 99,5% Utrzymanie wskaźnika na poziomie powyżej 100% średniej wartości krajowej w każdym z dowolnego okresu 3-letniego	T	99,5%	97,4%	100,3%	99,1%	101,0%	95,4%	96,7%
41	Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych (ha) ²⁷	GUS <i>Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-</i>	Rok 2018 – 2726 ha Tendencja wzrostowa	T	2 726 ha	-	-	-	-	-	-

²⁴ Ze względu na złożony charakter badania, dopuszcza się wykonywanie analizy raz na dwa lata.

²⁵ W *Strategii rozwoju województwa* zakładano wykonywanie analizy raz na dwa lata, jednak zgodnie z decyzją ZDW w Bydgoszczy od 2023 r. ocena stanu nawierzchni dróg wojewódzkich w ramach przeglądów okresowych (będąca podstawą analizy) realizowana będzie w cyklu pięcioletnim.

²⁶ Średnia trzyletnia dla województwa w odniesieniu do średniej trzyletniej krajowej

²⁷ Od 2019 r. GUS zawiesił sprawozdanie „OS-4 Sprawozdanie o poborze wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz o napełnianiu stawów rybnych” w części dotyczącej nawadniania użytków rolnych i leśnych i w związku z tym od 2019 r. nie publikuje wartości dla wybranego wskaźnika.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
		<i>Pomorskiego</i> 2019									
42	Liczba obiektów małej retencji ogółem	GUS BDL	Rok 2018 – 734 Tendencja wzrostowa	T	734	734	744	748	752	791	884
43	Odsetek energii elektrycznej wyprodukowanej w województwie ze źródeł odnawialnych	GUS BDL	Rok 2018 – 49% Tendencja wzrostowa Od roku 2025 – co najmniej 60%	T	49%	46%	45%	47%	55%	53%	57%
44	Stosunek ilości energii elektrycznej produkowanej na terenie województwa do ilości energii elektrycznej zużywanej na terenie województwa	GUS BDL	Rok 2018 – 80% Tendencja wzrostowa Od roku 2025 – ponad 100%	T	80%	92%	97%	96%	84%	103%	106%
45	Udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich	GUS BDL	Rok 2018 – 39,3% Tendencja wzrostowa	P	39,3%	39,9%	40,7%	41,2%	41,5%	42,1%	42,2%
46	Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności	GUS BDL	Rok 2018 – 73,0% Tendencja wzrostowa	P	73,0%	73,1%	73,8%	73,4%	73,9%	73,7%	73,7%

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
47	Średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50 µg/m ³ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (z wyłączeniem stacji pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych)	Bank Danych Pomiarowych GIOŚ	Rok 2019 – 26 dni Średnia ze wszystkich stacji pomiarowych ²⁸ poza stacjami na terenie miejscowości uzdrowiskowych (Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec-Zdrój) Tendencja spadkowa	P	-	26 dni	16 dni ²⁹	33 dni ³⁰	24 dni ³⁰	9 dni ³⁰	9 dni³⁰

²⁸ W roku bazowym do obliczeń włączono wszystkie (poza miejscowościami uzdrowiskowymi) stacje pomiarowe na terenie województwa, na których mierzono poziom stężenia pyłu PM10: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Mogiła (Kościuszki), Nakło nad Notecią (Skargi), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie).

²⁹ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie).

³⁰ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Nakło nad Notecią (Św. Wawrzyńca), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
48	Średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50 µg/m ³ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (wskaźnik dla stacji zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowskich)	Bank Danych Pomiarowych GIOŚ	Rok 2019 – 11 dni Średnia ze stacji pomiarowych na terenie miejscowości uzdrowskich ³¹ (Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec-Zdrój) Utrzymanie wyniku na poziomie nie wyższym, niż w roku bazowym	P	-	11 dni	8 dni ³²	23 dni ³²	13 dni ³²	5 dni ³²	5 dni³²
49	Średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM10 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (poziom)	Bank Danych Pomiarowych GIOŚ	Rok 2019 – 24,7 µg/m ³ Średnia ze wszystkich stacji pomiarowych ³³ Tendencja spadkowa	P	-	24,7 µg/m ³	21,9 µg/m ³ ³⁴	25,0 µg/m ³ ³⁵	22,2 µg/m ³ ³⁵	19,4 µg/m ³ ³⁵	19,1 µg/m³³⁵

³¹ W roku bazowym do obliczeń włączono stacje pomiarowe na terenie miejscowości uzdrowskich, na których mierzono poziom stężenia pyłu PM10: Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

³² Ze stacji: Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

³³ W roku bazowym do obliczeń włączono wszystkie stacje pomiarowe na terenie województwa, na których mierzono poziom stężenia pyłu PM10 (dla stężenia 24-godzinnego): Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Mogiła (Kościuszki), Nakło nad Notecią (Skargi), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie), Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

³⁴ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie), Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

³⁵ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Nakło nad Notecią (Św. Wawrzyńca), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie), Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
	dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM10 wynosi 40 µg/m ³)										
50	Średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM2,5 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (od 2020r. poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM2,5 wynosi 20 µg/m ³)	Bank Danych Pomiarowych GIOŚ	Rok 2019 – 15,2 µg/m ³ Średnia ze wszystkich stacji pomiarowych ³⁶ Tendencja spadkowa	P	-	15,2 µg/m ³	13,6 µg/m ³ ³⁷	15,3 µg/m ³ ³⁸	14,0 µg/m ³ ³⁸	12,9 µg/m ³ ³⁸	12,7 µg/m³³⁸
51	Wartość PKB na 1 mieszkańca (w złotych)	GUS BDL	Rok 2017 – 41,9 tys. Tendencja wzrostowa	T	45,9 tys. zł ³⁹	48,4 tys. zł ³⁹	52,3 tys. zł ⁴⁰	59,1 tys. zł ⁴⁰	68,1 tys. zł	72,8 tys. zł	78,5 tys. zł (szacunek wstępny)

³⁶ W roku bazowym do obliczeń włączono wszystkie stacje pomiarowe na terenie województwa, na których mierzono poziom stężenia pyłu PM2,5 (dla stężenia 24-godzinnego): Bydgoszcz (Berlinga), Grudziądz (Sienkiewicza), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

³⁷ Ze stacji: Bydgoszcz (Berlinga), Chełmno (Łunawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

³⁸ Ze stacji: Bydgoszcz (Berlinga/Fieldorfa), Grudziądz (Sienkiewicza), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

³⁹ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 5.11.2025 r.

⁴⁰ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 2.01.2025 r.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
52	Udział województwa w krajowym PKB	GUS BDL	Rok 2017 – 4,38% Spowolnienie spadku	T	4,39% ⁴¹	4,29% ⁴¹	4,38%	4,36% ⁴²	4,36%	4,20%	4,21% (szacunek wstępny)
53	Udział wielkości produkcji sprzedanej przemysłu w wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 4,24% Tendencja wzrostowa	T	4,24%	4,13%	4,34%	4,18%	4,14%	3,86%	3,82%
54	Liczba kuracjuszy leczonych stacjonarnie w szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych	GUS BDL	Rok 2018 – 148,5 tys. Tendencja wzrostowa	T	148,5 tys.	152,7 tys.	77,8 tys.	104,4 tys.	153,2 tys.	169,1 tys.	166,0 tys.
55	Liczba kuracjuszy leczonych stacjonarnie w szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych – pełnopłatni	GUS BDL	Rok 2018 – 56,1 tys. Tendencja wzrostowa	T	56,1 tys.	61,3 tys.	31,0 tys.	42,3 tys.	61,1 tys.	63,3 tys.	62,1 tys.
56	Liczba kuracjuszy leczonych stacjonarnie w szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych – cudzoziemcy	GUS BDL	Rok 2018 – 1462 Tendencja wzrostowa	P	1 462	1 160	236	448	489	541	469

⁴¹ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 5.11.2025 r.

⁴² Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 2.01.2025 r.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
57	Zachorowania na nowotwory złośliwe na 100 tys. ludności	Publikacje GUS: <i>Zdrowie i ochrona zdrowia</i>	Rok 2016 – 466 ⁴³ Spowolnienie wzrostu	T	482	502	427	488	515	b.d.	b.d.
58	Liczba lekarzy pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2018 – 25,0 Tendencja wzrostowa	T	25,0	25,4	25,8	29,3 ⁴⁴	30,0	31,0 ⁴⁵	32,9
59	Liczba pielęgniarek i położnych pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2018 – 58,1 Tendencja wzrostowa	T	58,1	58,5	58,5	61,4 ⁴⁴	61,4	62,2	64,8
60	Liczba obsłużonych pasażerów w transporcie lotniczym w ruchu krajowym i międzynarodowym	ULC na podstawie informacji uzyskanych z portów lotniczych	Rok 2018 – 398 tys. Tendencja wzrostowa	T	398 tys.	413 tys.	125 tys.	95 tys.	247 tys.	358 tys.	360 tys.
61	Udział liczby hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych w wartości krajowej	GUS BDL	Rok 2018 – 4,9% Tendencja wzrostowa	T	4,9%	4,7%	4,8%	4,7%	4,9%	5,0%	5,0%

⁴³ Skorygowano błędnie podaną w SRW datę aktualności danych. Dane dla tego wskaźnika publikowane są z dwuletnim opóźnieniem.

⁴⁴ Ze względu na wprowadzone przez GUS zmiany metodologiczne, dane publikowane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

⁴⁵ Dane skorygowane przez GUS wg stanu aktualizacji na 27.11.2025 r.

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz dla wybranych wskaźników (markerów) spodziewana wartość w wybranych latach dla etapowej oceny tempa zachodzenia zmian	Rodzaj wskaźnika	2018	2019	2020 rok bazowy	2021	2022	2023	2024
62	Liczba turystów korzystających z noclegów na 1000 ludności	GUS BDL	Rok 2018 – 638 Tendencja wzrostowa	T	638	655	351	449	681	708	742
63	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Rok 2018 – 1344 Tendencja wzrostowa	T	1344	1475	522	649	1070	1188	1181

Ocena zmian sytuacji w województwie kujawsko-pomorskim w wyniku realizacji ustaleń *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Ocena zmian sytuacji województwa kujawsko-pomorskiego opiera się na analizie wskaźników wybranych na potrzeby monitorowania realizacji ustaleń *Strategii rozwoju województwa* (patrz Tab. 1.). Uwzględnia ona zarówno wskaźniki, na które poprzez swoje działania, wpływ bezpośredni lub pośredni ma Samorząd Województwa (wskaźniki oznaczone literami **M** - wskaźniki, na których realizację Samorząd Województwa ma bezpośredni wpływ i **P** – wskaźniki dotyczące zagadnień, na które Samorząd Województwa może w istotny sposób wpływać np. poprzez działania adresowane do samorządów lokalnych), a także nawiązuje do pozostałych wskaźników (tzw. wskaźniki „tła” oznaczonych literą **T**, na których realizację Samorząd Województwa nie ma wpływu lub wpływ ten jest nieznaczny), które mają za zadanie pokazanie stanu rozwoju regionu na tle kraju w wybranych dziedzinach. Ocena odnosi się do zmian, jakie zaszły w wartościach wskaźników w stosunku do 2020 r. przyjętego jako rok bazowy.

Poniżej znajduje się krótka ocena dla analizowanych wskaźników⁴⁶:

Wskaźniki nr 1, 16 i 17 dotyczące opieki nad dziećmi - W okresie od 2020 r. w województwie kujawsko-pomorskim zanotowano wyraźną poprawę w zakresie wychowania przedszkolnego i dostępności usług związanych z opieką nad dziećmi do 3 lat. Świadczą o tym stałe wzrosty wskaźników w tym obszarze. W 2024 r. udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (**wskaźnik P nr 1**) wyniósł 90% (wobec 78% w 2020 r.). W ten sposób region już 2 lata przed zakładanym terminem osiągnął określoną w *Strategii* wartość docelową. Znaczna poprawa widoczna jest także w przypadku odsetka dzieci w wieku 0-3 lata objętych różnymi formami opieki instytucjonalnej, który w 2024 r. kształtował się na poziomie 28,3% (**wskaźnik tła nr 16**) (wobec 15,3% w 2020 r.). Wzrost ten związany jest z rosnącą liczbą miejsc w placówkach – już w 2023 r. wskaźnik liczby miejsc na 1000 dzieci w wieku do 3 lat (**wskaźnik P nr 17**) osiągnął wartość 100% średniej krajowej, a w 2024 r. utrzymał tę wartość (w roku bazowym stanowił tylko 88% średniej krajowej). Tym samym wskaźnik ten przekroczył zakładaną w *Strategii* wartość docelową dla 2026 r.

Wskaźniki nr 2-5 dotyczące wyników egzaminów ósmoklasisty oraz maturalnego (P) – W okresie 2020-2024 wyniki egzaminów zewnętrznych (ósmoklasisty i maturalnych) w województwie kujawsko-pomorskim były niższe niż przeciętnie w kraju, co świadczy m. in. o słabszym przygotowaniu uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego na tle Polski zarówno w zakresie kształcenia na poziomie szkoły podstawowej, jak i na poziomie szkoły średniej. Obserwuje się nieduże wahania wyników (o 1-5 pkt. proc.) w ujęciu rok do roku w zakresie wszystkich analizowanych egzaminów, które nie wpływają zasadniczo i trwale na występujące tendencje zmian. Uwagę zwracają natomiast każdorazowo nieco wyższe na tle kraju wyniki uzyskiwane przez uczniów klas maturalnych, aniżeli uczniów kończących szkołę podstawową (zarówno z matematyki jak i języka angielskiego). W 2024 r. wyniki egzaminu ósmoklasisty z analizowanych przedmiotów ukształtowały się na najniższym poziomie względem średniej wartości krajowej w całym monitorowanym okresie, a mianowicie od 2019 r. (z matematyki zaledwie 88% średniej krajowej, z angielskiego - 91%), natomiast wyniki egzaminu maturalnego utrzymały swój poziom sprzed roku (z matematyki 97% średniej krajowej, z języka angielskiego - 99%). W przypadku żadnego z analizowanych egzaminów nie osiągnięto zakładanego w *Strategii* celu na 2024 r. tj. 100% średniej krajowej.

Wskaźniki tła nr 6, 27, 33, 51-53 dotyczące rozwoju gospodarczego – Od 2020 r., zgodnie z zakładaną w *Strategii* tendencją, w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w całym kraju, następował systematyczny wzrost wartości PKB na 1 mieszkańca (**wskaźnik tła nr 51**), który według szacunków wstępnych w 2024 r. osiągnął wartość 78,5 tys. zł na osobę. Jednocześnie udział województwa w krajowym PKB (**wskaźnik tła nr 52**) utrzymuje się na poziomie niższym niż w roku bazowym. Jak wskazują szacunki wstępne w 2024 r. wyniósł on 4,21% (w 2020 r. wartość ta kształtowała się na poziomie 4,38%). Tendencją odwrotną do zakładanej w *Strategii* cechuje się wartość udziału wielkości produkcji sprzedanej przemysłu w wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 53**), która w 2024 r. spadła do poziomu 3,82% osiągając tym samym najniższą wartość

⁴⁶ Nie uwzględniono komentarza dla wskaźników, dla których brak jest danych dla 2024 r. – nr 38, 41

od 2018 r. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym również notuje tendencję odwrotną do zakładanej w *Strategii*. Względem roku bazowego powiększył swój negatywny dystans do średniej krajowej (**wskaźnik tła nr 6**) i w 2024 r. wynosił 82,1% wartości dla kraju. Po odnotowanym w latach 2021-2022 wzroście wartości, w latach 2023-2024 stosunek wielkości kapitału zagranicznego na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym do średniej wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 27**) także zanotował spadek (do poziomu 24,8% w 2024 r.). Pozytywne zmiany obserwowane były natomiast w zakresie wysokości wynagrodzeń. W województwie kujawsko-pomorskim stopniowo wzrasta bowiem stosunek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej do średniej wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 33**). W 2024 r. wyniósł on 90% średniej krajowej, co oznacza, że region już 3 lata przed zakładanym terminem osiągnął określoną w *Strategii* wartość docelową.

Wskaźniki nr 7-14 dotyczące rynku pracy – Od 2022 r. w województwie kujawsko-pomorskim udział osób pracujących w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (**wskaźnik tła nr 7**) utrzymywał się na stałym poziomie wynoszącym 65% (w roku bazowym 62%). Większą zmiennością charakteryzowały się natomiast wskaźniki obrazujące bezrobocie w regionie. W latach 2022-2024 stopa bezrobocia rejestrowanego (**wskaźnik tła nr 9**) kształtowała się na poziomie od 7,1 do 7,3%. Choć były to wartości korzystniejsze niż w roku bazowym (w 2020 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła 9%), to nadal stanowiły około 140% średniej krajowej (w 2024 r. była to taka sama wartość jak w 2020 r. - 143% średniej krajowej). Podobnymi wartościami w 2024 r. charakteryzował się stosunek stopy bezrobocia wg BAEL do średniej wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 8**) (wskaźnik ten corocznie powiększał swój negatywny dystans do wartości krajowej)⁴⁷. W 2024 r. widoczny był także nieznaczny wzrost względem roku bazowego w zakresie udziału liczby bezrobotnych kobiet, jak i bezrobotnych mężczyzn w wartości krajowej (**wskaźniki P nr 10 i 11**). Niekorzystnie kształtował się także wskaźnik liczby kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na 10 tys. mieszkańców do średniej wartości krajowej, który nie utrzymał początkowej tendencji spadkowej i w 2024 r. wzrósł do 176%, co jest wartością wyższą niż w roku bazowym. Pozytywną zmianę zauważa się natomiast w przypadku wskaźników dotyczących grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osób długotrwale bezrobotnych (**wskaźniki tła nr 12 i 13**). Zgodnie z zakładanymi w *Strategii* tendencjami udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spadł do 1,9% (wobec 2,7% w 2020 r.), a w przypadku bezrobotnych zarejestrowanych kobiet do 2,6% (wobec 3,8% w 2020 r.).

Wskaźnik tła nr 15 dotyczący zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej – W okresie 2020-2024 w województwie kujawsko-pomorskim systematycznie zmniejszał się odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z określoną w *Strategii* tendencją jego wartość spadła z 6,0% w roku bazowym do 4,6% w 2024 r.

Wskaźnik tła nr 18 dotyczący wielkości frekwencji w wyborach samorządowych – W zakresie aktywności wyborczej mieszkańców województwa nastąpiła zakładana w *Strategii* pozytywna zmiana, co obrazuje wzrost wartości wskaźnika określającego stosunek wielkości frekwencji w wyborach samorządowych do średniej krajowej. W 2024 r. wyniósł on 96,9% (dla porównania w przypadku poprzednich wyborów samorządowych w 2018 r. - 94,7%)⁴⁸.

⁴⁷ Różnice w wartościach wskaźników tj. stopy bezrobocia wg Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) oraz stopy bezrobocia rejestrowanego publikowanej przez GUS wynikają z odmiennej metodyki badań. Dane w ramach BAEL zbierane są poprzez ankietowanie ogólnopolskiej próby gospodarstw domowych (zgodnie z metodyką Międzynarodowej Organizacji Pracy). Ponadto do obliczenia tych dwóch wskaźników dotyczących poziomu bezrobocia wykorzystuje się różne grupy ludnościowe – dla BAEL liczbę osób bezrobotnych w wieku 15-74 lata i aktywnych zawodowo w wieku 15-89 lat (będących sumą pracujących i bezrobotnych), dla stopy rejestrowanej liczbę zarejestrowanych bezrobotnych i cywilnej ludności aktywnej zawodowo (osoby pracujące w jednostkach sektora publicznego bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz osoby bezrobotne).

⁴⁸ Podstawą wyliczenia wskaźnika jest końcowa frekwencja wyborcza w II turze wyborów samorządowych na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Wskaźnik tła nr 19 dotyczący wyników osiągniętych przez kluby sportowe – Względem roku bazowego w regionie odnotowano spadek udziału łącznej liczby punktów zdobytych we wszystkich dyscyplinach sportowych przez kluby sportowe w kategoriach młodzieżowych z regionu w sumie krajowej – z wartości 7,1% w 2020 r. do 6,6% w 2024 r.

Wskaźniki tła nr 20-22 dotyczące liczby studentów i absolwentów szkół wyższych – W województwie kujawsko-pomorskim liczba studentów na 10 tys. mieszkańców (**wskaźnik tła nr 20**) w całym analizowanym okresie utrzymywała się na zdecydowanie niższym poziomie niż przeciętnie w Polsce (zaledwie 83-86% średniej krajowej). Mimo iż w latach 2022-2023 widoczny był wzrost wartości tego wskaźnika w stosunku do lat wcześniejszych, to w 2024 r. nastąpił spadek do stanu porównywalnego z rokiem bazowym. Jednocześnie obserwowane były także negatywne zmiany w zakresie wartości dwóch pozostałych wskaźników dotyczących szkolnictwa wyższego tj. odsetka studentów na kierunkach technicznych i przyrodniczych (**wskaźnik tła nr 21**) oraz odsetka absolwentów kierunków inżynieryjno-technicznych w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych (**wskaźnik tła nr 22**) (warto jednak zaznaczyć, że zmiany te wpisują się w ogólnopolski trend). Wartość pierwszego z nich w 2023 r. spadła do zaledwie 14% i w 2024 r. utrzymała ten poziom (wobec 16% w roku bazowym). Wartość drugiego wskaźnika charakteryzowała się natomiast corocznymi wahaniami w przedziale od 3,7% do 4,6%, przy czym w roku 2024 osiągnął on najniższą wartość w ujęciu całego analizowanego okresu (3,7%).

Wskaźniki tła nr 23-26 związane z działalnością innowacyjną i badawczo-rozwojową – Wskaźniki dotyczące wielkości nakładów, tj. udziału w wartości krajowej nakładów na działalność B+R (**tła nr 23**) oraz wartości krajowej nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach (**tła nr 26**), kształtują się na bardzo niskim poziomie, a ich wartości w ostatnich latach obniżyły się w stosunku do roku bazowego. Wskaźnik obrazujący skalę rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, tj. udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (**wskaźnik tła nr 25**), cechuje się bardzo dużą roczną zmiennością w odniesieniu do średniej wartości krajowej (w latach 2018-2024 wynosił między 70% a 96%), naprzemiennie rosnąc i spadając. Pomimo iż w jego przypadku nie można określić stałej tendencji zmian, to jednak w ostatnich dwóch latach sprawozdawczych (tj. w 2022 i 2024 r.) utrzymywał się na poziomie 93% tj. wyraźnie powyżej wartości bazowej (83%). Pozytywne zmiany notowano także w przypadku wskaźnika mówiącego o skali zatrudnienia w sektorze B+R. Wartości udziału pracujących w B+R na tle kraju (**wskaźnik tła nr 24**) w latach 2021-2023 były w województwie kujawsko-pomorskim wyraźnie wyższe (oscylując blisko średniej krajowej) w stosunku do analizowanych lat wcześniejszych. Choć w 2024 r. wskaźnik ten osiągnął niższą wartość (79%), to przekroczył zakładany w *Strategii* poziom docelowy nie tylko dla 2024 r., ale także dla 2028 r. (co najmniej 75%).

Wskaźniki tła nr 28 i 29 dotyczące sytuacji demograficznej – Po znacznym spadku odnotowanym w 2020 r. zauważalne jest stopniowe wyhamowanie negatywnych trendów w zakresie zmian liczby ludności (**wskaźnik tła nr 28**), co stanowi również powielenie trendu ogólnokrajowego. Z kolei wartość wskaźnika dotyczącego migracji (**wskaźnik tła nr 29**) charakteryzuje się corocznymi wahaniami w przedziale od 168% do 186%. Choć w 2024 r. stosunek osób w wieku 20-40 lat wymeldowujących się z terenu województwa do osób meldujących się na terenie województwa zanotował najniższą wartość w ujęciu całego analizowanego okresu (168%), to znacznie przekroczył wskazany w *Strategii* na ten rok poziom docelowy (poniżej 150%).

Wskaźniki nr 30-32 dotyczące dostępności usług dla seniorów – W 2024 r. 58 gmin⁴⁹ z terenu województwa kujawsko-pomorskiego zapewniało seniorom regularne zajęcia z zakresu aktywizacji i włączenia społecznego (**wskaźnik nr 30 P**) w co najmniej 2 miejscowościach lub w 1 miejscowości z zapewnieniem dowozu z co najmniej 1 innej miejscowości z terenu danej gminy (w 2022 r. możliwość taką deklarowały 63 gminy). Z kolei instytucjonalna opieka dzienna dla co najmniej 15 seniorów (**wskaźnik nr 31 P**) dostępna była w 52 gminach⁵⁰ (w 2022 r. w 61 gminach). Ważną rolę w zakresie realizacji usług dla seniorów odgrywa również realizowany przez Samorząd województwa innowacyjny program teleopieki domowej. Program ten oparty jest na mobilnych urządzeniach, które monitorują funkcje życiowe i pozwalają w razie potrzeby przywołać pomoc,

⁴⁹ Informacje pozyskane ze 126 gmin

⁵⁰ Informacje pozyskane ze 126 gmin

tw. bransoletkach życia (szczególnie istotne w kontekście występującego niedoboru kadry medycznej i opiekuńczej). System przygotowany jest do zapewnienia opieki dla 3,5 tys. podopiecznych. W ramach realizacji projektu „Pogodna jesień życia na Kujawach i Pomorzu”⁵¹ z programu teleopieki w latach 2018-2020 korzystało 55-210 osób, natomiast w 2021 r. liczba ta była już 10-krotnie większa. W latach 2022-2023 z bransoletek życia w ramach realizacji projektu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”⁵² corocznie korzystało już ponad 3 tys. osób. W 2024 r. rozpoczął się kolejny projekt pn. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka Etap I”, w ramach którego mobilne urządzenia przekazano 1760 osobom⁵³, a kolejne osoby miały je otrzymać na początku 2025 r. (**wskaźnik nr 32 M**).

Wskaźniki tła nr 34 i 35 związane z cyfryzacją – W przypadku odsetka przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe (**wskaźnik tła nr 34**) nie zauważa się zakładanej w *Strategii* tendencji wzrostowej. Wartość wskaźnika utrzymuje się poniżej poziomu notowanego w roku bazowym. W 2024 r. wyniósł on 15,5% (wobec 18,0% w 2020 r.). Pozytywnie ocenić można natomiast coraz większą dostępność gospodarstw domowych do sieci internetowej. W 2024 r. aż 91,8% gospodarstw domowych wyposażonych było w urządzenie z dostępem do internetu (**wskaźnik tła nr 35**) (dla porównania w roku bazowym odsetek ten kształtował się na poziomie 77,9%), co oznacza, że dla mieszkańców regionu dostępność do sieci internetowej staje się usługą powszechną.

Wskaźniki tła nr 36 i 37 dotyczące dostępności ośrodków w transporcie publicznym – Liczba miast powiatowych niespełniających warunku dostępności do Bydgoszczy i/lub Torunia za pomocą transportu publicznego w ciągu 60 minut (**wskaźnik tła nr 36**) po odnotowanym w 2022 r. spadku wartości (z 11 do 9) ponownie wzrosła do 11 w 2023 r. i utrzymała ten stan w 2024 r. Natomiast liczba miejscowości będących siedzibami gmin, niespełniających warunku dostępności do Bydgoszczy i/lub Torunia za pomocą transportu publicznego w ciągu 90 minut (**wskaźnik tła nr 37**), po utrzymywaniu się na stałym poziomie 73 miejscowości w latach 2021-2022 spadła do 71 miejscowości w 2023 r. i 2024 r. Zmiany w zakresie tych wskaźników mogą wynikać z różnych względów – np. cyklicznych zmian rozkładowych, które mogą powodować zmiany tras i wydłużenie czasu przejazdu (w związku z czym może on przekraczać 60 lub 90 minut) lub zaprzestania prowadzenia obsługi danej trasy przez przewoźnika (powodując brak połączenia z Bydgoszczą lub Toruniem). Dodatkowo czas przejazdu pomiędzy miejscowościami, a jedną ze stolic województwa uzależniony jest także od długości tras, po których prowadzone są prace przewozowe (nawiązujące do aktualnego w danym roku zapotrzebowania) i od warunków panujących na sieci infrastruktury drogowej i kolejowej w badanym roku sprawozdawczym (m.in. warunki związane z prowadzonymi pracami modernizacyjnymi, remontowymi przekładającymi się na wydłużenie czasu przejazdu). Ponadto, w przypadku przewozów kolejowych, rozkład pociągów jest konsekwencją przydziału dostępu do tras przez PKP PLK i nie jest zależny tylko od organizatora. Stąd mogą być widoczne różnice w spełnianiu warunku dostępności przez poszczególne miejscowości w następujących po sobie latach.

Wskaźniki tła nr 39 i 40 dotyczące produkcji rolniczej – W 2024 r. udział województwa kujawsko-pomorskiego w towarowej produkcji rolniczej kraju wynosił 8,0% (**wskaźnik tła nr 39**). Choć jest to wartość niższa niż w poprzednim roku sprawozdawczym, to nadal spełnia ona założenia przyjęte w *Strategii*, zgodnie z którymi odsetek ten nie powinien być niższy niż w roku bazowym (w 2020 r. 7,4%). W przypadku globalnej produkcji rolniczej sytuacja jest mniej korzystna. O ile w początkowym okresie monitorowania, tj. 2020-2022, wartość wskaźnika opisującego średnią trzyletnią dynamikę produkcji globalnej w regionie w stosunku do wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 40**) oscylowała wokół 100%, to w kolejnych latach wyraźnie spadła poniżej tego poziomu. W 2024 r. wyniosła 96,7% (po nieznacznym wzroście w stosunku do 2023 r.), tym samym nie osiągnęła wartości oczekiwanej w *Strategii* (powyżej 100%).

⁵¹ Projekt realizowany w latach 2018-2021

⁵² Projekt realizowany w latach 2021-2023

⁵³ W pierwszej kolejności programem teleopieki w ramach projektu "Kujawsko - Pomorska Teleopieka Etap I" objęto osoby, które zadeklarowały chęć kontynuacji programu realizowanego w ramach poprzedniego projektu.

Wskaźnik tła nr 42 dotyczący liczby obiektów małej retencji – W województwie co roku przybywa obiektów małej retencji, które są istotne w kontekście przeciwdziałania suszy, zwłaszcza na obszarach wiejskich. W stosunku do roku bazowego w regionie liczba obiektów małej retencji wzrosła o 140 i w 2024 r. łącznie było ich 884.

Wskaźniki tła nr 43 i 44 dotyczące produkcji i zużycia energii elektrycznej – W regionie udział produkcji energii elektrycznej wyprodukowanej ze źródeł odnawialnych (**wskaźnik tła nr 43**) w ostatnich trzech latach monitorowania utrzymywał się na poziomie ponad 50%. W 2024 r. wyniósł 57% (wobec 45% w roku bazowym). Jednocześnie znacząco wzrósł udział ilości energii elektrycznej wyprodukowanej w województwie w stosunku do energii zużywanej na jego obszarze (**wskaźnik tła nr 44**). W 2024 r. osiągnął on wartość 106% i tym samym osiągnął zakładaną w *Strategii* od 2025 r. wartość docelową (ponad 100%).

Wskaźniki nr 45 i 46 odnoszące się do udziałów ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków (P) – W okresie od 2020 r. w województwie kujawsko-pomorskim, zgodnie z zakładaną w *Strategii* tendencją, widoczny jest systematyczny wzrost udziału ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich (**wskaźnik nr 45 P**). Wartość wskaźnika w 2024 r. wynosiła 42,2% (w 2020 r. było to 40,7%). Natomiast wskaźnik udziału ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (**wskaźnik nr 46 P**) w latach 2020-2024 utrzymuje się w regionie na stałym poziomie ok. 73,7%.

Wskaźniki nr 47-50 dotyczące poziomu zanieczyszczenia powietrza (P) – W zakresie wszystkich 4 monitorowanych wskaźników wartości odnotowane w 2024 r. były znacząco niższe od wartości notowanych w latach 2019-2022. Biorąc pod uwagę fakt, że sytuacja ta utrzymuje się już od 2023 r. należy obserwować, czy odnotowane w ostatnich latach wartości wskaźników mogą świadczyć o przełamaniu negatywnego trendu i trwałej poprawie sytuacji w kolejnych latach.

Wskaźniki nr 54-56 dotyczące kuracjuszy leczonych w uzdrowiskach – Po bardzo dużym spadku liczby kuracjuszy leczonych stacjonarnie w szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych na obszarze województwa w 2020 r. (co było skutkiem ograniczeń wprowadzonych po wybuchu pandemii COVID-19), w 2023 r. w stosunku do roku bazowego nastąpił ponad 2-krotny wzrost wartości wskaźników, zarówno ogółu kuracjuszy (**wskaźnik tła nr 54**), jak i liczby kuracjuszy pełnopłatnych (**wskaźnik tła nr 55**). Choć w 2024 r. wartości tych wskaźników zanotowały niewielki spadek, to nadal wyraźnie przekraczały poziom notowany przed pandemią (w 2019 r.). Świadczy to o umocnieniu się pozytywnego trendu. Niekorzystna sytuacja widoczna jest natomiast w przypadku wskaźnika dotyczącego kuracjuszy cudzoziemców (**wskaźnik nr 56 P**). Jego wartość w 2024 r. była wyższa niż w roku bazowym (469 wobec 236 w 2020 r.), jednak ciągle pozostaje on na poziomie ponad 2-krotnie niższym niż przed pandemią.

Wskaźnik tła nr 57 dotyczy zachorowania na nowotwory złośliwe – W okresie 2020-2022⁵⁴ w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w całym kraju, obserwowany był coroczny wzrost zachorowań na nowotwory złośliwe. W 2022 r. liczba mieszkańców regionu, u których zdiagnozowano nowotwory złośliwe w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniosła 515 osób. Wartość wskaźnika była zatem o ponad 20% wyższa niż w roku bazowym (427 osób na 100 tys. ludności).

Wskaźniki tła nr 58 i 59 dotyczące kadry medycznej – Od 2021 r.⁵⁵ w województwie kujawsko-pomorskim, zgodnie z tendencją zakładaną w *Strategii*, obserwowano wzrost wartości wskaźników dotyczących zasobu kadry medycznej. W 2024 r. liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim (**wskaźnik tła nr 58**) wynosiła 32,9 (ponad 12% więcej niż w 2021 r.). Z kolei liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. mieszkańców (**wskaźnik tła nr 59**) była równa 64,8 (ponad 5% więcej niż w 2021 r.).

Wskaźnik tła nr 60 obejmujący liczbę obsłużonych pasażerów w transporcie lotniczym w ruchu krajowym i międzynarodowym – W stosunku do roku bazowego w 2024 r. nastąpił prawie 3-krotny wzrost liczby obsłużonych pasażerów w województwie. Należy jednak pamiętać, że w 2020 r. odnotowano znaczny spadek

⁵⁴ Dane publikowane są z dwuletnim opóźnieniem.

⁵⁵ Ze względu na wprowadzone przez GUS zmiany metodologiczne, dane publikowane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

liczby pasażerów w związku z wybuchem pandemii COVID-19 i wprowadzonych ograniczeń w przemieszczaniu się, które spowodowały zmniejszenie liczby podróży. O ile w 2024 r. nastąpił znaczny wzrost tego wskaźnika względem roku bazowego, to cały czas jego wartość jest niższa niż przed wybuchem pandemii (o niecałe 13% względem 2019 r.).

Wskaźniki tła nr 61-63 dotyczące ruchu turystycznego – Od 2021 r. w regionie obserwowane są wzrosty wskaźników dotyczących ruchu turystycznego, co świadczy o stopniowym odbudowywaniu się sektora po pandemii COVID-19. W 2024 r. liczba turystów korzystających z noclegów na 1 tys. ludności (**wskaźnik tła nr 62**) wyniosła 742, tym samym przekroczyła poziom sprzed pandemii i utrwaliła pozytywną tendencję (w 2019 r. wartość wskaźnika była równa 655 turystów na 1000 ludności). Natomiast wskaźnik udzielonych noclegów turystom zagranicznym na 10 tys. mieszkańców (**wskaźnik tła nr 63**), mimo rosnącego trendu, nie wrócił jeszcze do poziomu, na którym kształtował się przed pandemią (w 2024 r. był cały czas niższy względem roku 2019 r. o około 20%). Jednocześnie udział liczby hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych w wartości krajowej (**wskaźnik tła nr 61**) utrzymuje się na stabilnym poziomie - po niewielkim wzroście w 2023 r. (do 5,0%) w kolejnym roku nie uległ zmianie.

Część 2 Informacja o skutkach realizacji postanowień Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ w zakresie oddziaływania na środowisko

Część 2 Raportu została przygotowana w celu gromadzenia informacji o efektach realizacji postanowień Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko – w ramach wskaźników określonych w Podsumowaniu do Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, wynikającym z art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W rozdziale 6: Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu ww. Podsumowania przedstawiono wskaźniki o charakterze prośrodowiskowym, których monitoring pozwoli na ocenę skutków realizacji Strategii. Podsumowanie ujmuje te wskaźniki w dwóch grupach: zawarte w Strategii oraz proponowane do uzupełnienia w ramach przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Do pierwszej z nich należą:

- powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych (ha);
- liczba obiektów małej retencji ogółem;
- odsetek energii elektrycznej produkowanej w województwie ze źródeł odnawialnych;
- stosunek ilości energii elektrycznej produkowanej na terenie województwa do ilości energii elektrycznej zużywanej na terenie województwa;
- udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich;
- udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności;
- średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (z wyłączeniem stacji pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych);
- średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (wskaźnik dla stacji zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych);
- średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM10 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM10 wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$);
- średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM2,5 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (od 2020 r. poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM2,5 wynosi 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Zaproponowano ich uzupełnienie o:

- udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych (%);
- powierzchnia użytków rolnych klas bonitacyjnych I-III przeznaczonych na cele nierolnicze (ha);
- powierzchnia gruntów leśnych wyłączonych z użytkowania leśnego (ha);
- roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m^3);
- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków;
- emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – emisja zanieczyszczeń pyłowych (t/r) – wskaźnik t/a;
- emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem (t/r) – wskaźnik t/a;

- emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych – wskaźnik tła;
- odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%);
- masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (kg).

W tabeli poniżej przedstawiono dane, uwzględniając rok 2024, dla ww. wskaźników.

Przedstawione w tabeli dane statystyczne pochodzą z:

- Głównego Urzędu Statystycznego: roczniki statystyczne, Bank Danych Lokalnych,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy.

Tab. 2 Wskaźniki prośrodowiskowe dla monitoringu realizacji ustaleń SRW 2030+						
Lp.	Wskaźnik	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1	powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych (ha) ⁵⁶	2726 ha (2018 rok)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2	liczba obiektów małej retencji ogółem	744 szt.	748 szt.	752 szt.	791 szt.	884 szt.
3	odsetek energii elektrycznej produkowanej w województwie ze źródeł odnawialnych	45%	47%	55%	53%	57%
4	stosunek ilości energii elektrycznej produkowanej na terenie województwa do ilości energii elektrycznej zużywanej na terenie województwa	97%	96%	84%	103%	106%
5	udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich	40,7%	41,2%	41,5%	42,1%	42,2%
6	udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności	73,8%	73,4%	73,9%	73,7%	73,7%
7	średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50 µg/m ³ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (z wyłączeniem stacji pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych)	16 dni ⁵⁷	33 dni ⁵⁸	24 dni ⁵⁸	9 dni ⁵⁸	9 dni ⁵⁸
8	średnioroczna liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (50µg/m ³ dla stężenia 24-godzinnego) przypadająca przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (wskaźnik dla stacji	8 dni	23 dni	13 dni	5 dni	5 dni

⁵⁶ Od 2019 r. GUS zawiesił sprawozdanie „OS-4 Sprawozdanie o poborze wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz o napełnianiu stawów rybnych” w części dotyczącej nawadniania użytków rolnych i leśnych i w związku z tym od 2019 r. nie publikuje wartości dla wybranego wskaźnika.

⁵⁷ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie).

⁵⁸ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Nakło nad Notecią (Św. Wawrzyńca), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

	zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych) ⁵⁹					
9	średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM10 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM10 wynosi 40 µg/m ³)	21,9 µg/m ³ ⁶⁰	25,0 µg/m ³ ⁶¹	22,2 µg/m ³ ⁶¹	19,4 µg/m ³ ⁶¹	19,1 µg/m ³ ⁶¹
10	średnioroczny poziom stężenia w powietrzu pyłu PM2,5 przypadający przeciętnie na 1 stację pomiarową na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (od 2020r. poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego dla pyłu PM2,5 wynosi 20 µg/m ³)	13,6 µg/m ³ ⁶²	15,3 µg/m ³ ⁶³	14,0 µg/m ³ ⁶³	12,9 µg/m ³ ⁶³	12,7 µg/m ³ ⁶³
11	udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych (%) ⁶⁴	32,3%	32,3%	32,2%	32,2%	32,2%
12	powierzchnia użytków rolnych klas bonitacyjnych I-III przeznaczonych na cele nierolnicze (ha)	59 ha	100 ha	69 ha	45 ha	57 ha
13	powierzchnia gruntów leśnych wyłączonych z użytkowania leśnego (ha)	19 ha	19,3 ha	19 ha	11 ha	13 ha
14	roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m ³)	35,9 m ³ ⁶⁵	35,7 m ³	36,2 m ³	36,6 m ³	37,2 m ³
15	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	34 050 szt.	35 956 szt.	37 721 szt.	44 572 szt.	50 453 szt.
16	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – emisja zanieczyszczeń pyłowych (t/r) – wskaźnik tła	1782 t/r	1858 t/r	1835 t/r	1635 t/r	1399 t/r
17	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem (t/r) – wskaźnik tła	9 924 503 t/r	9 975 146 t/r	9 507 84 2 t/r	9 131 74 7 t/r	8 700 81 2 t/r
18	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	60,6%	69,2%	58,4%	60,0%	66,6%

⁵⁹ Ze stacji: Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

⁶⁰ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Włocławek (Okrzei), Zielonka (Bory Tucholskie), Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

⁶¹ Ze stacji: Brodnica (Kochanowskiego), Bydgoszcz (Warszawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Koniczynka, Nakło nad Notecią (Św. Wawrzyńca), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie), Ciechocinek (Tężniowa), Inowrocław (Solankowa), Wieniec-Zdrój (Wieniecka).

⁶² Ze stacji: Bydgoszcz (Berlinga), Chełmno (Łunawska), Grudziądz (Sienkiewicza), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

⁶³ Ze stacji: Bydgoszcz (Fieldorfa), Grudziądz (Sienkiewicza), Toruń (Dziewulskiego), Włocławek (Gniazdowskiego), Zielonka (Bory Tucholskie).

⁶⁴ Uwzględniono powierzchnie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

⁶⁵ Dane skorygowane względem Raportu wskaźnikowego za rok 2023 (<https://bdl.stat.gov.pl/>, dostęp 30.03.2026).

	– zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych – wskaźnik tła					
19	odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	35,8%	37,2%	36,2%	37,4%	38,7%
20	masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (kg)	350 kg ⁶⁶	362 kg	357 kg	357 kg	373 kg
Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych danych statystycznych						

Komentarz do wskaźników monitorowania skutków realizacji postanowień *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+* w zakresie oddziaływania na środowisko

Analiza stanu środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście realizacji ustaleń SRW 2030+ ma za zadanie wskazać trendy zmian wskaźników, a tym samym pozwolić ocenić, czy zakładane do realizacji i podejmowane działania są zbieżne z kierunkami rozwoju województwa i odpowiadają na istniejące problemy środowiskowe.

System przyrodniczy województwa kujawsko-pomorskiego w 2024 roku nie uległ istotnym zmianom. Udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych, uwzględniający powierzchnie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu pozostał na tym samym poziomie.

Z uwagi na znaczenie rolnictwa dla rozwoju województwa, zwłaszcza w kontekście narażenia upraw na susze i niedobory wody, dla monitoringu problemu istotne byłyby informacje dotyczące powierzchni nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych. Niestety ww. dane po raz ostatni zostały podane przez GUS za rok 2018. Obecnie brak wartości dla tego wskaźnika. Niemniej jednak zwracając uwagę na problemy niedoboru wody i coraz częściej występującego zagrożenia suszą pozytywnie kształtuje się zatrzymywanie wody w obiektach małej retencji. Od 2020 r. notuje się tendencję wzrostową dla tego wskaźnika, ale skokowy wzrost dotyczy ostatniego roku – przybyły wówczas aż 93 obiekty małej retencji (od 2020 r. – 140).

W roku 2024 w sumie na cele nierolnicze i nieleśne przeznaczono więcej użytków rolnych dobrych klas bonitacyjnych i gruntów leśnych (w sumie 70 ha) niż rok wcześniej (56ha), ale jednocześnie mniej niż w latach poprzednich, tj. 2020 – 2022 (odpowiednio: 78 ha, 119 ha, 88 ha). W roku 2024 z leśnego użytkowania wyłączono 13 ha, na wcześniej monitorowane lata przypadało po ok. 19 ha (za wyjątkiem roku 2023, wówczas wyłączono zaledwie 11 ha). Również w roku 2024 w stosunku do roku poprzedniego większa była powierzchnia użytków rolnych klas bonitacyjnych I-III przeznaczanych na cele nierolnicze. Na cele nierolnicze przekazano 57 ha. Była to jedna z niższych wartości w okresie, dla którego prowadzony jest monitoring. Zdecydowanie największą skalą wyłączeń charakteryzował się rok 2021 – na cele nierolnicze przekazano wówczas 100 ha użytków rolnych dobrych klas bonitacyjnych.

Pozytywnym zjawiskiem są niższe emisje zanieczyszczeń do powietrza. Ujęte w tabeli emisje zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych są niższe w stosunku do roku 2020, który uznawany był za wyjątkowy z uwagi na pandemię COVID-19 i spowolnienie gospodarcze. Część podmiotów zawieszała wówczas bądź ograniczała swoją działalność z uwagi na panujące obostrzenia i uwarunkowania gospodarcze, co przekładało się na wskaźniki emisyjności. Rok 2024 również pokazuje, że ilość emitowanych zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych może być zredukowana. Z pewnością służą temu zmiany technologiczne oraz wynikające z polityk klimatycznych UE wymagania w zakresie dążenia do gospodarki cyrkularnej i zeroemisyjności. Zaczyna uwidaczniać się trend stopniowej redukcji, którego stałość będzie możliwa do potwierdzenia w kolejnych latach prowadzonego monitoringu.

⁶⁶ Dane skorygowane względem Raportu wskaźnikowego za rok 2023 (<https://bdl.stat.gov.pl/>, dostęp 30.03.2026).

Ocena jakości powietrza ma charakter bardziej złożony. Duży wpływ na liczbę dni ze średniorocznymi przekroczeniami dopuszczalnych wartości pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 w powietrzu mają czynniki meteorologiczne. Korzystne wskaźniki sytuacji w roku bazowym 2020 były wynikiem zarówno czasu pandemii COVID-19 jak i warunków meteorologicznych. Analizowany rok 2024 utrzymywał wskaźniki rejestrowane w roku 2023. Zarejestrowano jedynie 9 dni z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 (5 dni na stacjach zlokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych). Wartości te są prawie o połowę niższe niż w roku 2020. Z pewnością wynika to z warunków meteorologicznych (brak długotrwałych fal mrozu, średnie temperatury dla miesięcy zimowych, wyższe niż średnie z wielolecia). Znaczenie dla poprawy jakości powietrza ma również wymiana najbardziej emisyjnych źródeł ogrzewania, przy jednoczesnym niepowstawaniu nowych.

Województwo kujawsko-pomorskie nadal utrzymuje się w czołówce regionów wiodących w produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Odsetek energii elektrycznej produkowanej ze źródeł odnawialnych w województwie przekracza 50% rocznie i stale rośnie. Dodatkowo w roku 2023 w województwie po raz pierwszy w monitorowanym okresie produkcja energii przewyższyła jej zużycie, a w 2024 r. jeszcze wzrosła (wskaźnik osiągnął wartość 105,8%).

W zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej obserwuje się systematyczny, ale powolny wzrost rocznego zużycia wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Jednocześnie poprawie ulega gospodarka kanalizacyjna, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Dalej utrzymuje się wyraźna tendencja wzrostowa w odniesieniu do liczby przydomowych oczyszczalni ścieków. Między rokiem 2023 a 2024 przybyło prawie 6 tysięcy nowych przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku 2024 funkcjonowało o prawie 50% więcej przydomowych oczyszczalni ścieków niż w roku 2020.

Masa wytwarzanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca wzrosła o 16 kg na osobę w odniesieniu do roku ubiegłego, tj. o ok. 4,5%, ale wzrósł również udział odpadów zbieranych selektywnie.

Istnieje potrzeba dalszego monitoringu wskaźników, które mogą wpływać na stan środowiska województwa kujawsko-pomorskiego. Przytaczane dane nie wskazują, żeby dotychczas identyfikowane w regionie problemy środowiskowe mogły się nasilać. Wręcz przeciwnie – w wielu przypadkach obserwuje się korzystne tendencje, których wpływ na środowisko w dalszej perspektywie może okazać się pozytywny.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że na stan środowiska regionu wpływ ma więcej czynników niż tylko działania Samorządu Województwa. W związku z tym w oparciu o ww. wskaźniki w ujęciu wieloletnim można będzie zaobserwować tendencje zmian stanu środowiska w kontekście wszystkich procesów zachodzących na jego obszarze.

Niemniej jednak można stwierdzić, że w świetle przeanalizowanych próśrodkowiskowych wskaźników pożądane jest dalsze wdrażanie ustaleń SRW 2030+ i kontynuacja monitoringu stanu środowiska w celu obserwacji trendów oraz podejmowania stosownych działań w sytuacji ich negatywnych zmian.